

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені
Мамандығы: Құқықтану
Шифр: 5В010300
Пән: “Қазақстан Республикасының қаржылық құқығы”

Семинар сабақтарының мазмұны

Семинар сабақтарының тақырыптары

- 1 Қаржы жүйесі және мемлекеттің қаржылық қызметі – 1 сағат
- 2 Қаржылық құқық - құқық саласы ретінде, пәні, әдісі, жүйесі – 1 сағат
- 3 Қаржылық құқық ғылымы- Қазақстанның заңи ғылымдарының құрамдас бөлігі ретінде – 1 сағат.
- 4 Қаржылық құқықтық нормалар және қаржылық құқықтық қатынастар – 1 сағат.
- 5 Мемлекеттің қаржылық құрылысының құқықтық негіздері – 1 сағат.
- 6 Ақша жүйесінің құқықтық негіздері – 1 сағат.
- 7 Мемлекеттік қаржылар саласындағы басқару – 1 сағат.
- 8 Қаржылық жоспарлаудың құқықтық негіздері – 1 сағат.
- 9 Мемлекеттік қаржылық бақылауды құқықтық реттеу – 1 сағат.
- 10 Қаржылық-құқықтық жауапкершілікті құқықтық реттеу – 1 сағат.
- 11 Бюджеттік құқық қаржылық құқықтың басты бөлімі ретінде -1 сағат
- 12 Салықтық құқық: пәні, әдістері, жүйесі -1 сағат
- 13 Қаржылық-банктік құқық қаржылық құқықтық бөлімі ретінде – 1сағат
- 14 Қаржылық-сақтандыру құқығы қаржылық құқықтың бөлімі ретінде – 1сағат
- 15 Қаржылық-шаруашылық құқығы қаржылық құқықтың бөлімі ретінде – 1сағат

СЕМИНАР САБАҚТАРЫНЫҢ ЖОСПАРЫ

1 Тақырып. Қаржы жүйесі және мемлекеттің қаржылық қызметі - 1 сағат

1. Мемлекеттік қаржылар: түсінігі, маңызы, принциптері, функциялары. Мемлекеттік қаржылардың Қазақстан экономикасын нарықтық түрлендірулер барысындағы ролі.
2. Мемлекеттің қаржы жүйесі: түсінігі, маңызы, аспектілері, қағидалары; функциялары. Мемлекеттің қаржы жүйесі мен еліміздің қаржы жүйесі: айырмашылықтары, буын-бөлімшелері, нормативтік-құқықтық негіздері.
3. Мемлекеттің қаржылық қызметі: түсінігі, негізгі функциялары, міндеттері, мақсаты, құқықтық негіздері. Мемлекеттің қаржылық қызметі – мақсат-бағдарлы, жоспарлы қызмет.

2 Тақырып. Қаржылық құқық - құқық саласы ретінде, пәні, әдісі, жүйесі – 1 сағат

1. Қаржылық құқықтың құқықтық реттеу пәні: түсінігі, маңызы. Мемлекеттік қаржылық қатынастар: түрлері өздеріне тән белгілері және олардың тауарлық-ақшалай қатынастардан айырмашылығы.
2. Қаржылық құқық: түсінігі, маңызы. Қаржылық құқықтың қазіргі кезеңде құқық саласы ретінде дамуының тенденциялары және ерекшеліктері. Қаржылық құқық қаржылық қызметті іске асырудың нысаны және әдісі ретінде. Қаржылық-құқықты реттеудің негізгі мақсаттары мен міндеттері.
3. Қаржылық құқықтың Қазақстанның құқық жүйесінде алатын орны және оның шектес жатқан конституциялық құқық, әкімшілік құқық, азаматтық құқық салаларымен өзара байланысы, арақатынасы, сондай-ақ, олардан ерекшеленетін айырмашылығы.
4. Қаржылық құқықтың құқықтық реттеу әдістері: түсінігі, түрлері, өзіне тән белгілері, қолдану салалары. Біржақты-өктем императивтік әдістің баса қолданылуының себептері мен негіздері.

3 Тақырып. Қаржылық құқық ғылымы- Қазақстанның заңи ғылымдарының құрамдас бөлігі ретінде –1 сағат

1. Қаржылық құқық ғылымы: пәні, ерекшеліктері, тұрақты элементтері. Қаржылық құқықтық институттар, қаржылық-құқықтық қатынастар, қаржылық заңдар қаржылық құқық ғылымының элементтері.
2. Қаржылық құқықтық ғылымды құрайтын ілім жүйесі: қаржылық құқықтық концепциялар; қаржылық-құқықтық категориялар; қаржылық құқықтық принциптер;
3. Қаржылық құқық ғылымының жүйесі; қаржылық құқық ғылымының жалпы теориялық проблемалары.

4 Тақырып. Қаржылық құқықтық нормалар және қаржылық құқықтық қатынастар – 1 сағат

1. Қаржылық құқықтық нормалар: түсінігі, өздеріне тән белгілері мен ерекшеліктері, құрылымы. Қаржылық құқықтық нормалардың уақыт пен кеңістікте, аумақтарда, тұлғалар шеңберінде іске асырылуының маңызы және шегі.
2. Қаржылық құқықтық нормалардың негізгі түрлері, топтастырылуы. Қорғаушы және реттеуші қаржылық құқықтық нормалар. Реттеуші қаржылық құқықтық нормалардың негізгі мақсаттары. Баламалы және факультативтік қаржылық құқықтық нормалар. Материалдық және ұйымдастырушы, императивтік және диспозитивтік қаржылық құқықтық нормалар.
3. Қаржылық құқықтық қатынастар: түсінігі, өздеріне тән белгілері, түрлері, объектілері. Материалдық және ұйымдастырушы, өктем және шартты қаржылық-құқықтық қатынастар. Бюджеттік, валюталық қаржылық, қаржылық- банктік, қаржылық - сақтандыру, салықтық, қаржылық- шаруашылық құқықтық қатынастар.
4. Қаржылық құқық және қаржылық құқықтық қатынас субъектілері: түрлері, құқықтық жағдайларының ерекшеліктері, мемлекеттік органдарға байланысты мән-жайлары. Қаржылық құқықтық қатынастар субъектілерінің өз құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау тәсілдері.

5 Тақырып. Мемлекеттің қаржылық құрылысының құқықтық негіздері – 1 сағат

1. Мемлекеттің қаржылық құрылысының құқықтық негіздері қаржылық құқықтың жалпы бөлімінің институты ретінде: түсінігі, маңызы.
2. Мемлекеттің қаржылық құрылысы: түсінігі, құрамы, ұйымдастырылу негіздері, нормативтік-құқықтық базасы. Мемлекеттің қаржы жүйесі. Мемлекеттік уәкілетті органдар жүйесі. Мемлекеттік қаржылық реттеу.
3. Мемлекеттің қаржы жүйесі. Мемлекеттің қаржылық саясаты. Қаржы жүйесінің бірыңғайлығы, аумақтылығы. Қаржылық механизм: элементтері, аспектілері. Қоғамның қаржы жүйесі: түсінігі, салалары.

6 Тақырып. Ақша жүйесінің құқықтық негіздері – 1 сағат

1. Ақша жүйесінің құқықтық негіздері қаржылық құқықтың жалпы бөлімінің институты ретінде: түсінігі, маңызы. Осы институт реттейтін объектілер.
2. Ақша жүйесі: түсінігі, типтері, негізгі элементтері, құқықтық негіздері. Ресми ақша бірлігі. Ақшалардың түрлері. Ақшаларды эмиссиялау тәртібі. Валюталық айналым режимі. Ақшалардың функциялары: құн өлшемі, төлем құралы, қор жинақтау құралы.
3. Қазақстан Республикасының ақша жүйесі: нормативтік-құқықтық негіздері, айрықша белгілері. Қазақстан Республикасының ақша жүйесінің құрамына кіретін ақшалардың түрлері. Қазақстан Республикасының ақша бірлігі заңды төлем құралы ретінде. Ұлттық валюта құрылымын дамыту перспективасы. Қолма қол және ақшасыз ақша айналымын ұйымдастырудың және ақша эмиссиялаудың құқықтық негіздері.

7 Тақырып. Мемлекеттік қаржылар саласындағы басқару – 1 сағат

1. Мемлекеттік қаржыларды басқару: түсінігі, басқаруды ұйымдастыру элементтері, принциптері, негізгі міндеттері. Мемлекеттік қаржыларды басқаруды қалыптастырудың және іске асырудың өктем билік, әлеуметтік механизмі мен субъективтік элементтері.
2. Мемлекеттік қаржылар саласындағы басқаруды жүзеге асырудың негізгі әдістері, құқықтық нысандары және өзекті мәселелері. Мемлекеттік қаржылар саласындағы басқаруды ұтымдыландыру критерийі. Қаржыларды басқаруды жүзеге асыратын жалпы және арнайы құзыретті мемлекеттік уәкілетті органдар жүйесі. Қаржылық құзыреттері бар мемлекеттік уәкілеттік органдар қаржылық құрылыстың атқарушы аппараты ретінде. Қаржы жүйесінің қызмет атқаруын қамтамасыз ету. Мемлекеттік қаржыларды басқару барысында инвестициялық белсенділікті ынталандыру, мемлекеттің қаржы жүйесін нарықтық түрлендірулер мен талаптарға сай келтіру және әлеуметтік бағдарланған нарықтық экономиканы түпкілікті құруды көздеу.

8 Тақырып. Қаржылық жоспарлаудың құқықтық негіздері – 1 сағат

1. Қаржылық жоспарлау-мемлекеттің қаржылық қызметінің негізгі бағыттарының бірі ретінде: түсінігі, объектісі, принциптері, әдістері, құқықтық негіздері. Қаржылық жоспарлау мен болжамдаудың ғылыми негіздері. Перспективалық және ағымдағы қаржылық жоспарлауды ұштастыру. Қаржылық жоспардың резервтік вариантын негіздеу. Мемлекеттің, экономика салаларының, жергілікті мемлекеттік басқару органдарының қаржылық ресурстары көрсеткіштерінің теңдестірілуі. Қаржылық жоспарлаудың нормативтік-құқықтық негізі.
2. Қаржылық жоспарлау процесі: мақсаты, жүзеге асырушы және атсалысушы қаржылық-жоспарлау органдары мен уәкілетті мемлекеттік органдар, стадиялары, заңи нысаны. Әлеуметтік-экономикалық жоспарлаудың құрамдас бөлігі. Мамандандырылған қаржылық органдар мен мекемелердің және басқа да мемлекеттік органдардың заң жүзінде көзделген іс-әрекеттері. Стадиялары: қаржылық жоспардың жобасын әзірлеу; қаржылық жоспардың жобасын қарау; қаржылық жоспарды бекіту; қаржылық жоспарды атқару; қаржылық жоспардың атқарылуы жөнінде есеп беру. Жоспарлы-қаржылық актілер. Мемлекеттік борыштарды және бюджет тапшылықтарын төмендетуді жоспарлау.
3. Қаржылық жоспарлар: жүйесі, түрлері, құқықтық нысандары, ерекшеліктері. Қаржылық жоспар мемлекеттік жоспардың маңызды элементі. Қаржыларды жоспарлауды қамтамасыз ету: кіріс және шығыс баланстарын басқару; әртүрлі түсім көздерінен түсетін қаражаттарды басқару; қаражаттарды пайдалануды реттеу. Қаржылық жоспарлар жүйесі: жалпы мемлекеттік қаржылық жоспар; салалық қаржылық жоспарлар; аумақтық қаржылық жоспарлар. Қаржылық жыл және қаржылық кезең. Қаржылық кезең элементтері.

9 Тақырып. Мемлекеттік қаржылық бақылауды құқықтық реттеу – 1 сағат

1. Мемлекеттік қаржылық бақылауды құқықтық реттеу қаржылық құқықтың жалпы бөлімінің институт ретінде: түсінігі, маңызы, нормативтік-құқықтық базасы.
2. Мемлекеттік қаржылық бақылау: түсінігі, элементтері, принциптері, салалары, топтастырылуы. Мемлекеттік қаржылық бақылау мамандандырылған мемлекеттік бақылаудың бір түрі ретінде. Мемлекеттік қаржылық бақылау нәтижесі: қаржы жүйесінің барлық буындарының ойдағыдай қызмет атқаруларын қамтамасыз ету; қаржылық ресурстарды аса ұтымды пайдалануға қол жеткізу. Тікелей және жанама қаржылық бақылау. Мамандандырылған және функциональдық қаржылық бақылау. Өкілді билік, атқарушы билік және сот органдарының қаржылық бақылауы.

10 Тақырып. Қаржылық-құқықтық жауапкершілікті құқықтық реттеу – 1 сағат

1. Қаржылық-құқықтық жауапкершілікті құқықтық реттеу қаржылық құқықтың жалпы бөлімінің институты ретінде: түсінігі, маңызы.
2. Мемлекеттік қаржылар саласындағы мемлекеттік мәжбүрлеу: түсінігі, шаралары, өзіне тән белгілері, ерекшеліктері. Заңи жауапкершілік шаралары болып табылмайтын

мемлекеттік мәжбүрлеу шаралары. Заңи жауапкершілік: түсінігі, түрлері, өзіне тән белгілері, принциптері.

3. Мемлекеттік қаржылар саласындағы қаржылық құқық бұзушылықтар: түсінігі, негізгі белгілері, құрамы. Салық салу, мемлекеттік бюджет, валюталық реттеу аяларындағы құқық бұзушылықтар. Қаржылық құқық бұзушылықтардың түрлері. Қаржылық құқық бұзушылықтар жөніндегі істер бойынша іс қозғау тәртібі және оның ерекшеліктері.

11 Тақырып. Бюджеттік құқық қаржылық құқықтың басты бөлімі ретінде -1 сағат

1. Бюджеттік құқықтың қаржылық құқықтың бір бөлімі ретінде түсінігі. Бюджеттік құқықтың пәні, әдісі, қайнар көздері және қағидалары. Бюджеттік құқықтық қатынастар мен бюджеттік құқықтық нормалардың ұғымы.

2. Республикалық бюджеттің кіріс көздері. Қазақстан Республикасының республикалық бюджетінің шығыстары.

3. Жергілікті бюджеттің кіріс көздері. Қазақстан Республикасының жергілікті бюджетінің шығыстары.

12 Тақырып. Салықтық құқық: пәні, әдістері, жүйесі -1 сағат

1. Салықтық құқықтың пәні, әдісі, қайнар көздері және қағидалары. Салықтық құқықтық қатынастардың субъектілері.

2. Салықтың түсінігі, құрамы және салықтың түрлері. Салықтың атқаратын рөлі. Салықтардың жіктелуі. Қазақстан Республикасының салық жүйесі.

13 Тақырып. Қаржылық-банктік құқық қаржылық құқықтық бөлімі ретінде -1 сағат

1. Қаржылық-банктік құқықтың пәні, қайнар көздері, құқықтық реттеу әдістері мен жүйесі. Банктік құқықтың қағидалары. Банктік құқық саласы ретінде басқа құқық салаларымен арақатынасы.

2. Банк ұғымы. Қазақстан Республикасының банктік жүйесі. Мемлекеттің банктік қызметі. Банктік операциялар және олардың түрлері.

3. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің құрылымы, оның өкілеттілігі. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі қадағалаушы орган ретінде. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банк туралы заңы.

14 Тақырып. Қаржылық-сақтандыру құқығы қаржылық құқықтың бөлімі ретінде -1 сағат

1. Сақтандыру құқығының пәні, әдісі, қайнар көздері және қағидалары. Сақтандыру құқығы қаржылық құқықтың ерекше бөлімінің бір институты ретінде түсінігі. Қазақстан Республикасындағы сақтандыру құқығының қалыптасу жағдайлары.

2. Сақтандырудың түсінігі мен оның түрлері. Сақтандырудың күрделі формалары. Қазақстан Республикасындағы сақтандыру қызметінің түсінігі және дамуы. Сақтандыру қатынастарының қатысушылары.

15 Тақырып. Қаржылық-шаруашылық құқығы қаржылық құқықтың бөлімі ретінде -1 сағат

1. Қаржылық – шаруашылық құқықтың қаржылық құқықтың бір бөлімі ретінде түсінігі.

2. Қаржылық – шаруашылық құқықтың пәні, әдісі, қайнар көздері және қағидалары. Қаржылық – шаруашылық құқықтық қатынастар мен қаржылық – шаруашылық құқықтық нормалардың ұғымы.